Criza de guvernanță corporativă

Criza din 2008 a atras atenția tuturor asupra necesității reglementării și implementării unui set riguros de reguli și principii după care sunt conduse respectiv supravegheate companiile. Regulile de guvernanță a întreprinderilor existau la începutul anilor 2000, numai că reglementările laxe, precum și inconsistența auditului intern cu privire la administrarea și controlul activității top managementului, au condus la comportamente adminstrative neconforme. Formele acestora au acoperit un spectru destul de larg, de la conflicte de interese și incompatibilități la abuzuri de putere și nerespectarea unor minime criterii de transparență și administrare a riscului.

Cine au fost cei păgubiți? De cele mai multe ori actionarii, angajații, consumatorii, partenerii de afaceri. Am învățat ceva din această experiență? Se pare că nu, din moment ce recent multe companii de stat au fost exceptate de la efectele OUG 109/2011 privind managementul corporativ.

La ce e bună guvernanța corporativă? Principalele beneficii pe care guvernanță corporativă le aduce tuturor factorilor implicați sunt următoarele:

1. Diminuarea riscurilor pe care le comportă să faci business pentru acționari

2. Dezvoltarea performanțelor prin eficientizarea activităților pentru manageri

3. Internaționalizarea, deschiderea către alte piețe pentru acționari so manageri

4. Creșterea transparenței și responsabilității sociale pentru clienți

5. Predictibilitatea evoluției investiției pentru investitori

6. Bună reputație printre investitori și finanțatori

În țările cu tradiție în guvernanță corporativă există două modele consacrate: modelul shareholder și modelul stakeholder. În timp ce primul privește maximizarea valorii pentru acționari, cel de-al doilea vizează apărarea interesului părților implicate (angajați, parteneri de afaceri, acționari, manageri etc). Modelul pentru care a optat economia emergentă a României este modelul stakeholder.

Cu toate acestea există o lipsa de consecvență în ce privește implementarea guvernanței corporative din cauza următoarelor cinci motive principale:

1. Mecanisme de control laxe pentru informarea financiară relevantă, inteligibilă, comparabilă și semnificativă

2. Eșecul implementării unui sistem contabil în acord cu evoluțiile internaționale

3. Nedefinirea clară a raporturilor între proprietari și manageri

4. Centralizarea luării deciziilor și neimplicarea celorlalte părți participante

5. Absența unui cadru conceptual despre ce înseamnă o piață eficientă

Lipsa de consecvență a implementării guvernanței corporative provine și din caracterul facultativ, în termeni juridici – supletiv, al prevederilor acesteia în România care trage după sine o conformare doar pe baza voluntară a companiilor.

Creșterea performanței economice, competitivității și investițiilor se poate realiza pe termen lung cu ajutorul guvernanței corporative. Din cauza unor factori specifici

(culturali, economici, sociali) în România nu se poate vorbi despre o aplicare exhaustivă a principillor de bună practică a guvernanței corporative.

Chiar dacă primul cod de guvernanță corporativă a apărut în 2001 și a fost apoi înlocuit în 2008 cu unul nou, el a devenit un subiect care primea atenție în contextul crizei economice. Criza din 2008/2009 a trecut; România este statistic pe creștere economică și subiectul guvernanței corporative s-a stins. Tranziția de la instituții de stat guvernate de tot felul de relații, la instituții bazate pe reguli mai trebuie să aștepte. Se pare că guvernanța corporativă ne preocupă numai atunci când economia suferă.

Autor: Florentina Șușnea, Managing Partner, PKF Finconta